

ПЕРЕДМОВА

У ХХІ ст. особливість суспільно-економічного розвитку країн з розвиненою ринковою економікою визначається підвищенням ролі знання. Конкурентні переваги таких країн все менше пов'язані із багатством природних ресурсів і дешевою робочою силою, а переважно з технічними інноваціями та конкурентним зростанням знань. Тобто інновації і знання – основна передумова серед чинників суспільного розвитку та забезпечення стійкого економічного зростання і підвищення добробуту людей.

Прискорений розвиток національної економіки і українського суспільства на інноваційних засадах, як суспільства знань, зумовлює необхідність вирішення важливих проблемних завдань, які повинні охоплювати створення відповідних інституційних умов й оптимізації наявних у країні ресурсів для модернізації виробничих, науково-технічних та інноваційних систем і розвитку її інтелектуального потенціалу.

Для того щоб увійти до складу високорозвинених країн з ринковою економікою, Україна має бути конкурентоспроможною, здатною генерувати та швидко опанувувати наукові, технологічні, організаційні та промислові інновації на всіх рівнях ієрархії господарювання.

Успішним розвиток економіки країни можна назвати тоді, коли вона випускає і нарощує випуск конкурентоспроможної продукції. Тому в динамічних умовах ринкових трансформацій в цьому контексті слід розглядати і розвиток економіки України, функціонування і діяльність окремих її секторів, підприємств та організацій. Актуальність цього важливого для національного господарства завдання вимагає вирішення низки проблемних питань організаційно-економічного спрямування на державному, галузевому та регіональному рівнях управління. Важливість і розуміння в суспільстві цього проблемного завдання зумовлює необхідність розроблення та реалізації системних стратегічних заходів, які повинні стати основою підвищення конкурентоспроможності усіх секторів української економіки та її організацій і підприємств. Серед таких заходів визначальне місце повинно належати визначенню на державному рівні пріоритетних галузей і підприємств, здатних вести інноваційну діяльність і впроваджувати інноваційні процеси для забезпечення виробництва продукції високої якості та конкурентоспроможної на внутрішньому та зовнішньому ринках.

Визначення таких галузей і підприємств має важливе значення у багатьох аспектах. Так, лише нарощування інноваційного потенціалу та прискорення інноваційних процесів підприємств може забезпечити їх належну конкурентоспроможність та стабільне функціонування. В цьому контексті перед кожним із підприємств постають важливі завдання – як перспективного, так і оперативного спрямування. Вони зумовлюють формування ефективної системи управління цими процесами та використання сучасного інструментарію, який покликаний забезпечити її функціонування.

У динамічних умовах ринкового господарювання і жорсткої конкуренції одним із таких інструментів може бути стратегічне управління конкурентоспроможністю підприємств.

Стратегія управління конкурентоспроможністю промислового підприємства має передбачати послідовність обґрунтованих системних заходів, необхідних для досягнення кінцевої мети його ефективного функціонування.

Керуючись цією методологічною передумовою, автори зробили спробу висвітлити низку важливих проблемних питань, які стосуються стратегічного управління конкурентоспроможністю промислових підприємств. Серед них чільне місце займають питання, пов'язані із дослідженням важливості цієї проблеми в контексті удосконалення управління конкурентоспроможністю промислового підприємства в умовах прискореного науково-технічного прогресу і динамічних змін ринкового господарювання. Особливо велику увагу звернуто на висвітлення теоретичних питань, пов'язаних із управлінням конкурентоспроможністю промислових підприємств, зокрема запропоновано авторське трактування конкурентоспроможності як економічної категорії, її складових та конкурентних переваг.

Разом з тим, значне місце в книзі відведено висвітленню маркетингового інструментарію формування конкурентоспроможності, управлінню конкурентоспроможністю підприємства в системі його діяльності.

Крім цього, не залишилися поза увагою авторів питання, пов'язані із оцінюванням конкурентоспроможності в процесі управління діяльністю підприємства. Так, зроблено важливий акцент на особливостях процесу оцінювання конкурентоспроможності, методах оцінювання конкурентоспроможності продукції та підприємства.

У другій частині книги розглянуто теоретичні та методичні питання, пов'язані із формуванням конкурентних стратегій підприємства. Тут читач знайде відповідь на питання, які стосуються теоретичних положень формування стратегій підприємства, матиме змогу ознайомитись з процесом їх формування, а також отримати інформацію, яка стосується ситуаційного планування конкурентної поведінки промислового підприємства та стратегічного контролю за реалізацією програмних заходів підвищення конкурентоспроможності підприємства.

Пропонована книга буде корисною для студентів, аспірантів і викладачів вищих навчальних закладів і наукових працівників, які вивчають і досліджують стратегічні питання управління конкурентоспроможністю промислових підприємств, а також для інженерно-технічних працівників підприємств, яких цікавлять проблеми конкурентоспроможності.

Автори:

Й.М. Петрович (передмова, § 1.1; 1.2; 3.2 у співавторстві із О.В. Кривешко та § 5.3; 6.3 у співавторстві з І.О. Ступак; розділи 1; 2; 3; 4, за винятком вищезгаданих параграфів, написала О.В. Кривешко; розділи 5; 6; 7, за винятком згаданих вище параграфів, – І.О. Ступак).